

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi valtion eläkelain 7 §:n muuttamisesta.

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.

Työkyvyttömyyseläkehakemusten käsittelyn helpottamiseksi valtion eläkelakiin ehdotetaan sellaista muutosta, että työkyvyttömyyseläkkeen kyseessä ollessa palvelussuhteen päättymisen määräytyisi aina työkyvyttömyyden alkamisajankohdan perusteella.

Samalla valtion eläkelakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että eläkkeen perusteena ole-

vaa palkkaa määrättäessä otettaisiin huomioon kalliinpaikanlisä myös niissä tapauksissa, joissa kalliinpaikanlisä ei sisälly edunsaajan työansioon sen vuoksi, että hänen toimipaikkansa on ulkomailla.

Muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan niin pian kuin eduskunta on ne hyväksynyt.

PERUSTELUT.

Valtion eläkelain (280/66) mukaan nykyisin on työkyvyttömyyseläkkeen perusteena olevaa palkkaa laskettaessa työansiot otettava huomioon siihen ajankohtaan saakka, josta eläke alkaa. Työkyvyttömyyseläkehakemusten käsittelyn kannalta olisi tarkoituksenmukaista, ettei edunsaajan sairausvirkavapauden tai loman aikaisia ansiotietoja tarvitsisi erikseen selvittää, vaan eläkkeen perusteena olevaa palkkaa laskettaessa työansiot otettaisiin huomioon vain työkyvyttömyyden alkamista edeltäneen kalenterikuukauden loppuun saakka.

Tämän vuoksi ehdotetaan 7 §:n 1 momenttiin (1040/78) otettavaksi säännös, jonka mukaan työkyvyttömyyseläkkeen ollessa kyseessä palveluksen katsotaan eläkkeen perusteena olevaa palkkaa laskettaessa päättyneen 9 §:n 1 momentissa tarkoitetun työkyvyttömyyden alkamista edeltäneen kalenterikuukauden lopussa.

Muutos osaltaan nopeuttaisi työkyvyttömyyseläkehakemusten käsittelyä. Vastaava säännös on jo aikaisemmin sisältynyt työntekijäin eläkelakiin (395/61) ja Kunnallisen eläkelaitoksen eläkesääntöön.

Valtion eläkelain mukainen eläkkeen perusteena oleva palkka määräytyy edunsaajan työansioiden perusteella. Työansioon kuuluu myös viran- tai toimenhaltijalle maksettu kalliinpaikanlisä. Kalliinpaikanlisän suuruus määräytyy pääsääntöisesti viran- tai toimenhaltijan toimipaikan mukaan. Jos toimipaikka on ulkomailla, ei kalliinpaikanlisää suoriteta. Tämän vuoksi sellaisen edunsaajan, jonka toimipaikka enintään neljänä viimeisenä palvelusvuotena on ulkomailla, eläkkeen perusteena oleva palkka ja näin myös eläke on pienempi kuin sellaisen edunsaajan, jolla on palkkaukseltaan vastaava virka tai toimi kotimaassa. Suurin osa tällaisista edunsaajista on ulkomaanedustuksen palveluksessa. Sen lisäksi heihin kuuluvat sotilasasiamiehet, teollisuussiihteerit ja työvoima-avustajat sekä heitä avustavat viran- ja toimenhaltijat, joiden palkkaus määräytyy siltä ajalta, jolloin heidän toimipaikkansa on ulkomailla, ulkomaanedustuksen palkkausjärjestelmän mukaisesti. Ulkomaanedustuksen palkkausjärjestelmää on lisäksi sovellettu eräisiin muihin ulkomailla työskenteleviin valtion virkamiehiin.

Ei kuitenkaan voida pitää perusteltuna sitä, että Suomen diplomaatti- tai konsuliedustustoissa palvelevat ja muut edellä mainitut viran- tai toimenhaltijat joutuvat sen vuoksi, että heidän toimipaikkansa on ulkomailla, eläkeoikeudellisesti huonompaan asemaan kuin edunsaajat, joiden toimipaikka on kotimaassa. Tämän vuoksi ehdotetaan, että laskettaessa edellä mainittujen viran- ja toimenhaltijoiden eläkkeen perusteena olevaa palkkaa, sikäli kuin kysymys on ulkomaanedustuksen palkkausjärjestelmän mukaisesta palkkauksesta, lisätään valtion eläkelain 7 §:n 3 momentin mukaiseen työansioon kalliinpaikanlisä sen suuruisena kuin se suoritettaisiin, jos edunsaajan toimipaikka olisi Helsingissä. Muutos toteutettaisiin lisäämällä lain 7 §:ään uusi 8 momentti.

Voimassa olevan valtion eläkelain 7 §:n 3 momentin mukaan eläkkeen perusteena olevaa palkkaa määrättäessä ulkoasiainhallinnon viran- tai toimenhaltijalle suoritettua paikalliskorotusta tai kurssi- ja hintavaihtelutappion korvausta ei oteta huomioon. Valtion eläkelain voimaantulon jälkeen annetussa laissa ulkomaanedustuksen viran ja toimen haltijain palkkauksesta (317/76) ei mainita kurssi- ja hintavaihtelu-

tappion korvausta, mutta sen sijaan sanotun lain 3 §:ssä mainitaan lukuisia sellaisia korvauksia, joita valtion eläkelain 7 §:n 3 momentissa ei mainita. Tämän vuoksi ehdotetaan, että valtion eläkelain 7 §:n 3 momenttia muutetaan siten, että se vastaa ulkomaanedustuksen viran- ja toimenhaltijain palkkausjärjestelmässä tapahtuneita muutoksia.

Koska ulkomaanedustuksen viran- ja toimenhaltijain palkkauksessa saattaa tapahtua muutoksia, on tarkoituksenmukaista toteuttaa lainmuutos viittaussäännöksellä ulkomaanedustuksen viran ja toimen haltijain palkkauksesta annettuun lakiin.

Valtion eläkelain 7 §:n 3 momentissa mainitaan ainoastaan ulkoasiainhallinnon viran- tai toimenhaltijat. Koska ulkomaanedustuksen palkkausjärjestelmää sovelletaan myös eräisiin edellä mainittuihin viran- ja toimenhaltijoihin, jotka eivät ole ulkoasiainhallinnon palveluksessa, ehdotetaan, että puheena olevan lainkohdan soveltamisalaa laajennetaan koskemaan myös näitä viran- ja toimenhaltijoita.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

valtion eläkelain 7 §:n muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain (280/66) 7 §:n 1 momentti ja 3 momentti, näistä 1 momentti sellaisena kuin se on 22 päivänä joulukuuta 1978 annetussa laissa (1040/78), sekä

lisätään 7 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 18 päivänä heinäkuuta 1975 annetulla lailla (568/75) ja mainitulla 22 päivänä joulukuuta 1978 annetulla lailla, uusi 8 momentti seuraavasti:

7 §.

Eläkkeen perusteena oleva palkka määrätään laskemalla enintään 4 viimeisestä kalenterivuodesta ennen palveluksen päättymistä jäljempänä sanotulla tavalla valittujen 2 kalenterivuoden aikana palveluksesta saatujen yhteenlaskettujen työansioiden keskimäärä kuukautta kohden. Jos palvelus on jatkunut useamman kuin 2 kalenterivuoden aikana, palveluksen alkamisvuotta ei oteta huomioon, ellei palvelus sanottuna kalenterivuotena ole jatkunut vähintään 6 kuukautta. Jos näin on valittavina 3 kalenterivuotta, jätetään niistä huomioon ottamatta se vuosi, jona työnansioiden keski-

määrä kuukautta kohden on pienin, ja jos valittavina on 4 kalenterivuotta, jätetään myös huomioon ottamatta se vuosi, jona työansioiden keskimäärä kuukautta kohden on suurin. Jos palvelus on jatkunut vain yhden kalenterivuoden aikana, eläkkeen perusteena olevana palkkana käytetään työansioiden keskimäärää kuukautta kohden. Milloin kysymys on työkyvyttömyyseläkkeestä, palveluksen katsotaan eläkkeen perusteena olevaa palkkaa laskettaessa päättyneen 9 §:n 1 momentissa tarkoitettun työkyvyttömyyden alkamista edeltäneen kalenterikuukauden lopussa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu työansio määräytyy samojen perusteiden mukaan kuin veron ennakkoa tai veroa pidätettäessä. Työansiona ei kuitenkaan pidetä palveluksen päättyessä maksettavaa lomakorvausta, 8 momentissa tarkoitettulle edunsaajalle suoritettua ulkomaanedustuksen viran ja toimen haltijain palkkauksesta annetun lain (317/76) 2 §:ssä mainittua paikalliskorotusta ja lain 3 §:ssä mainittuja korvauksia eikä palkkioita komiteoissa tai toimikunnissa tehdystä työstä taikka muista tehtävistä, joita ei ole pidettävä palvelukseen kuuluvina.

Jos edunsaaja, joka on Suomen kansalainen, on eläkkeen perusteena olevan palkan laskenta-aikana ollut ulkomaanedustuksen viran- tai toimenhaltija, puolustusvoimista annetun asetuksen 61 §:n 3 momentissa tarkoitettu viran-

tai toimenhaltija, teollisuusshteereistä annetun lain (749/72) 1 §:ssä tarkoitettu toimenhaltija tai työvoima-avustajista annetun asetuksen (209/77) 1 §:ssä tarkoitettu toimenhaltija tai muu viran- tai toimenhaltija, jonka palkkaukseen sovelletaan ulkomaanedustuksen viran ja toimen haltijain palkkauksesta annettua lakia, lisätään eläkkeen perusteena olevaa palkkaa laskettaessa hänen 3 momentissa tarkoitettuun työansioonsa kalliinpaikanlisä, jollei se muutoin sisälly työnansioon. Kalliinpaikanlisä lisätään sen suuruisena kuin se suoritettaisiin, jos edunsaajan toimipaikka olisi Helsingissä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 . Sitä sovelletaan eläkkeeseen, jonka perusteena oleva eläketapahtuma on sattunut lain voimassa ollessa.

Helsingissä 21 päivänä marraskuuta 1980.

Tasavallan Presidentti
URHO KEKKONEN

Ministeri Pirkeko Työläjärvi

Laki

valtion eläkelain 7 §:n muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain (280/66) 7 §:n 1 momentti ja 3 momentti, näistä 1 momentti sellaisena kuin se on 22 päivänä joulukuuta 1978 annetussa laissa (1040/78), sekä

lisätään 7 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 18 päivänä heinäkuuta 1975 annetulla lailla (568/75) ja mainitulla 22 päivänä joulukuuta 1978 annetulla lailla, uusi 8 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki.

7 §.

Eläkkeen perusteena oleva palkka määrätään laskemalla enintään 4 viimeisestä kalenterivuodesta, *joina palvelus on jatkunut*, jäljempänä sanotulla tavalla valittujen 2 kalenterivuoden aikana palveluksesta saatujen yhteenlaskettujen työansioden keskimäärä kuukautta kohden. Jos palvelus on jatkunut useamman kuin 2 kalenterivuoden aikana, palveluksen alkamisvuotta ei oteta huomioon, ellei palvelus sanottuna kalenterivuotena ole jatkunut vähintään 6 kuukautta. Jos näin on valittavina 3 kalenterivuotta, jätetään niistä huomioon ottamatta se vuosi, jona työansioden keskimäärä kuukautta kohden on pienin, ja jos valittavina on 4 kalenterivuotta, jätetään myös huomioon ottamatta se vuosi, jona työansioden keskimäärä kuukautta kohden on suurin. Jos palvelus on jatkunut vain yhden kalenterivuoden aikana, eläkkeen perusteena olevana palkkana käytetään työansioden keskimäärää kuukautta kohden.

Ehdotus.

7 §.

Eläkkeen perusteena oleva palkka määrätään laskemalla enintään 4 viimeisestä kalenterivuodesta *ennen palveluksen päättymistä* jäljempänä sanotulla tavalla valittujen 2 kalenterivuoden aikana palveluksesta saatujen yhteenlaskettujen työansioden keskimäärä kuukautta kohden. Jos palvelus on jatkunut useamman kuin 2 kalenterivuoden aikana, palveluksen alkamisvuotta ei oteta huomioon, ellei palvelus sanottuna kalenterivuotena ole jatkunut vähintään 6 kuukautta. Jos näin on valittavina 3 kalenterivuotta, jätetään niistä huomioon ottamatta se vuosi, jona työansioden keskimäärä kuukautta kohden on pienin, ja jos valittavina on 4 kalenterivuotta, jätetään myös huomioon ottamatta se vuosi, jona työansioden keskimäärä kuukautta kohden on suurin. Jos palvelus on jatkunut vain yhden kalenterivuoden aikana, eläkkeen perusteena olevana palkkana käytetään työansioden keskimäärää kuukautta kohden. *Milloin kysymys on työkyvyttömyyseläkkeestä, palveluksen katsotaan eläkkeen perusteena olevaa palkkaa laskettaessa päättyneen 9 §:n 1 momentissa tarkoitetun työkyvyttömyyden alkamista edeltäneen kalenterikuukauden lopussa.*

Edellä 1 momentissa tarkoitettu työansio määräytyy samojen perusteiden mukaan kuin veron ennakkoa tai veroa pidätettäessä, *kuitenkin niin, että* työansiona ei pidetä palveluksen päättyessä maksettavaa lomakorvausta, *ulkoasiainhallinnon viran tai toimen haltijalle* suoritettua paikalliskorotusta *tai kurssi- ja hintavaihtelutappion korvausta* eikä palkkioita komiteain tai toimikuntien työstä taikka muista

Edellä 1 momentissa tarkoitettu työansio määräytyy samojen perusteiden mukaan kuin veron ennakkoa tai veroa pidätettäessä. Työansiona ei *kuitenkaan* pidetä palveluksen päättyessä maksettavaa lomakorvausta, *8 momentissa* tarkoitetulle edunsaajalle suoritettua *ulko-* maanedustuksen viran ja toimen haltijain palkkauksesta *annetun lain (317/76) 2 §:ssä* mainittua paikalliskorotusta ja *lain 3 §:ssä* mainit-

Voimassa oleva laki.

tehtävistä, joita ei ole pidettävä palvelukseen kuuluvina.

Ehdotus.

tuja korvauksia eikä palkkioita komiteoissa tai toimikunnissa tehdystä työstä taikka muista tehtävistä, joita ei ole pidettävä palvelukseen kuuluvina.

Jos edunsaaja, joka on Suomen kansalainen, on eläkkeen perusteena olevan palkan laskenta-aikana ollut ulkomaanedustuksen viran- tai toimenhaltija, puolustusvoimista annetun asetuksen 61 §:n 3 momentissa tarkoitettu viran- tai toimenhaltija, teollisuussuhteereistä annetun lain (749/72) 1 §:ssä tarkoitettu toimenhaltija tai työvoima-avustajista annetun asetuksen (209/77) 1 §:ssä tarkoitettu toimenhaltija tai muu viran- tai toimenhaltija, jonka palkkaukseen sovelletaan ulkomaanedustuksen viran ja toimen haltijain palkkauksesta annettua lakia, lisätään eläkkeen perusteena olevaa palkkaa laskettaessa hänen 3 momentissa tarkoitettuun työansioonsa kalliinpaikanlisä, jollei se muutoin sisälly työansioon. Kalliinpaikanlisä lisätään sen suuruisena kuin se suoritettaisiin, jos edunsaajan toimipaikka olisi Helsingissä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 . Sitä sovelletaan eläkkeeseen,
jonka perusteena oleva eläketapabtuma on sat-
tunut lain voimassa ollessa.
